

Dosarul nr. 3ra-806/22
2-20128213-01-3ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Ciurac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

5 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Ion Veșca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, admis apelul depus de Ion Veșca, casată parțial hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie în partea casată

constată:

La 12 octombrie 2020, Ion Veșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 20 februarie 2009, a demisionat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în temeiul acumulării vechimii de 20 ani activitate în organele afacerilor interne.

A comunicat că la 11 august 2020, a obținut de la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență confirmarea nr. 19/9-1347, prin care i-a fost recalculată vechimea în muncă pentru perioada 14 iunie 1991 – 7 februarie 2002 în care a activat în cadrul Batalionului de Escortă al CGP Chișinău.

Astfel, cu actele menționate s-a adresat la CTAS Telenești pentru recalcularea cuantumului pensiei și la 7 septembrie 2020, prin decizia nr. 34/2020/17635, i-a fost respinsă cererea în stabilirea pensiei.

Ca urmare, a formulat cerere prealabilă la CNAS și la 1 octombrie 2020, a primit refuz cu nr. V-2052/20 în stabilirea și calcularea cuantumului pensiei.

A considerat reclamantul respingerea cererilor ca fiind neîntemeiată și nefondată.

A menționat că pârâtul nu recunoaște perioada din 14 iunie 1991 – 7 februarie 2002, în care dânsul a activat în cadrul Batalionului de Escortă al CGP Chișinău ca perioadă cu avantaje în calcularea vechimii în muncă 1:2 potrivit Hotărârii Guvernului nr. 78/94, or această hotărâre este în corespundere cu art. 18 lit. c) din Legea nr. 1544/1993, care prevede că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) - militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

A evidențiat că prin actul administrativ de refuz în recalcularea pensiei, pârâtul îl privează la o pensie cu 1/4 mai mică din cuantumul pensiei care ar urma să o primească.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 162, 189, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, anularea ca fiind ilegală decizia CTAS Telenești nr. 34/2020/17635 din 7 septembrie 2020, anularea ca fiind ilegal răspunsul CNAS nr. V-2052/20 din 1 octombrie 2020, obligarea CNAS să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui cu achitarea pensiei neachitate, începând cu data stabilirii (20 februarie 2009) potrivit certificatului eliberat de către IGPSU nr. 19/9-1347 din 11 august 2020, în cuantum de 75 % din solda lunară luând în calcul majorările și indexările ce au avut loc în acest interval de timp.

La 21 decembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a înaintat un demers cu privire la declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ.

Prin încheierea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respins ca neîntemeiat demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind declararea inadmisibilității cauzei de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată a lui Ion Veșca, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, fiind constatat că Ion Veșca s-a adresat în instanța de judecată după recepționarea răspunsului eliberat la cererea prealabilă.

Prin hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de reclamantul Ion Veșca.

Au fost anulate decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Telenești nr. 34/2020/17635 din 18 august 2020 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. V-2052/20 din 1 octombrie 2020, ca ilegale.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea și achitarea pensiei lui Ion Veșca, începând cu 12 august 2019, luându-se în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență nr. 19/9-1347 din 11 august 2020 cu cuantumul pensiei de 75 % din solda lunară cu indexările și majorările ce au avut loc.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, în corespundere cu materialele speței, prima instanță a stabilit faptul că în perioada de timp din 14 iunie 1991 până la 7 februarie 2002, Ion Veșca a activat în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

Astfel, a fost constatat cu certitudine că Batalionul serviciului escortă și pază a Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău este o instituție cu menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate și care face parte din categoria instituțiilor penitenciare prevăzute la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036/1996 și respectiv, urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Corespunzător, prima instanță a conchis asupra netemeinicii și ilegalității deciziei privind refuzul stabilirii și achitării pensiei a Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Totodată, instanța de judecată a reținut că Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, prin certificatul de confirmare nr. 19/9-1347 din 11 august 2020, a confirmat că vechimea în muncă cu avantaje a lui Ion Veșca, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la data de 20 februarie 2009 a constituit: 28 ani, 08 luni și 00 zile.

Prima instanță a constatat că, potrivit informației gestionate de către MAI, vechimea în muncă a lui Ion Veșca în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la data de 20 februarie 2009, a constituit: 28 ani, 08 luni și 00 zile.

Reieșind din faptul că prin cererea privind stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, a fost depusă de Ion Veșca la data 12 august 2019, prima instanță a menționat că anume din data emiterii deciziei date, reclamantul are dreptul la achitarea diferenței la pensie.

Așadar, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să-i stabilească lui Ion Veșca pentru vechime în muncă, cu achitarea pensiei începând cu data de 12 august 2019, reclamantului i-a fost recunoscut un drept existent, însă efectuarea achitării diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia achitată pentru perioada anterioară, poate avea loc doar pentru 12 luni precedente, respectiv pentru perioada anterioară acestei date pretențiile reclamantului urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

La 9 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Ion Veșca a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 21 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

La 17 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 4 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, admis apelul depus de Ion Veșca, casată parțial hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie în partea casată prin care a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea și achitarea pensiei lui Ion Veșca, începând cu 20 februarie 2009, luându-se în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență nr. 19/9-1347 din 11 august 2020 cu cuantumul pensiei de 75 % din solda lunară cu indexările și majorările ce au avut loc.

În rest, a fost menținută hotărârea din 8 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că hotărârea instanței de fond este parțial neîntemeiată în partea respingerii pretenției privind reexaminarea pensiei începând cu data de 8 mai 2008, or aceasta a fost adoptată cu aprecierea eronată a probelor administrate și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care urmează a fi casată în această parte.

Astfel, instanța de apel a reținut că este neîntemeiată soluția instanței de fond precum că în rezultatul recalculării vechimii în muncă urmează a fi efectuată începând cu 12 luni până la data depunerii cererii din 12 august 2020, or art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prevede expres că sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

La 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

La 22 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi decizii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral

actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A precizat că în cadrul procedurii administrative, în urma examinării cererii prealabile s-a constatat că aceasta nu corespunde cerințelor prevăzute de Codul administrativ și până în prezent, petiționarul/intimatul Ion Veșca nu a ajustat cererea prealabilă conform solicitărilor.

Astfel, CNAS a aplicat prevederile art. 76 alin. (2) Cod administrativ, care prevede expres că în cazul în care petiționarul nu înlătură neajunsurile în termenul acordat, petiția nu se examinează.

La fel, recurenta a evidențiat că, reieșind din prevederile art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate în normă indicată nu poate fi calculată cu avantaje, respectiv și perioadele de activitate a intimatului în cadrul Batalionului serviciului special de escortă și pază al CGP mun. Chișinău, nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu avantaje.

Așadar, a apreciat critic poziția reprehensibilă a intimatului prin care a echivalat activitatea colaboratorilor din Batalioanele serviciului special de escortă și pază și Izolatoarele de Detenție Provizorie din subordinea Comisariatului de poliție cu Izolatoarele de Urmărire Penală din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, dat fiind faptul că instituțiile date sunt complet diferite.

A remarcat că urmează a se face și deosebire dintre activitatea din cadrul unei subdiviziuni Izolator de Detenție Provizorie, care conform Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, avantajul solicitat nu este recunoscut și garantat.

A mai notat că de fapt la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către MAI, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată în ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018, respectiv recalcularea pensiei urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică din 12 august 2019 și nu data stabilirii inițiale a pensiei.

A reiterat că temei de recalcularea vechimii în muncă din cadrul Batalionului serviciului special de escortă și pază al CGP mun. Chișinău, ca perioada calculată cu înlesniri, două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu 2:1, nu este.

La 1 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Ion Veșca, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus referință la recursul formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 mai 2022, în ședință publică (f. d. 101).

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurenteii Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la 31 mai 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 112).

Este cert și faptul că la 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 113-115).

Tot materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurenteii Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la 26 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 116).

Se mai constată că la 22 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 117-122).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care

nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu